

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ

В И С Н О В О К

**щодо проекту Закону України про внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України (щодо впровадження смертної кари як виду покарання)
(реєстр. № 2128 від 30 січня 2013 року)**

Комітет з питань правової політики розглянув на відповідність Конституції України (протокол № 18 від 4 грудня 2013 року) проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо впровадження смертної кари як виду покарання) (реєстр. № 2128 від 30 січня 2013 року) (далі – Законопроект), поданий народними депутатами України Симоненком П.М., Алексеєвим І.В., Калетніком І.Г.

Згідно з пояснювальною запискою метою Законопроекту є посилення кримінальної відповідальності за особливо тяжкі злочини: умисне вбивство, розбій, бандитизм, терористичний акт, торгівлю наркотиками. Для досягнення цієї мети пропонується внести відповідні зміни до Кримінального, Кримінально-виконавчого та Кримінально процесуального кодексів України.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

Конституція України визнає людину, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпеку найвищою соціальною цінністю (частина перша статті 3), а утвердження і забезпечення прав і свобод людини – головним обов'язком держави (частина друга статті 3).

Конституція України проголошує, що конституційні права і свободи, зокрема право людини на життя, гарантуються і не можуть бути скасовані (частина друга статті 22), що забороняється внесення будь-яких змін до Конституції України, якщо вони передбачають скасування прав і свобод людини і громадянина (частина перша статті 157). Не допускається також звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод, в тому числі невід'ємного

права людини на життя, в разі прийняття нових або внесення змін до чинних законів (частина третя статті 22).

Ключовим у визнанні права людини на життя за Конституцією України є положення, згідно з яким це право є невід'ємним (частина перша статті 27), невідчужуваним та непорушним (стаття 21). Право на життя належить людині від народження і захищається державою.

Питання конституційності смертної кари було предметом розгляду у Конституційному Суді України. Так, Конституційний Суд України у своєму Рішенні у справі про смертну кару від 29 грудня 1999 року № 11-рп/99 визнав, що окремі положення чинного на той час Кримінального кодексу України, які передбачають смертну кару як вид покарання, не відповідають Конституції України (є неконституційними).

Конституційний Суд України зазначає, що тлумачення положень частин першої та другої статті 27 Конституції України в контексті всіх інших положень Конституції України як єдиного цілісного документа дає підстави стверджувати, що вони не припускають смертної кари як виду покарання. Конституція України не містить будь-яких положень про можливість застосування смертної кари як винятку з положення частини першої статті 27 Конституції України про невід'ємне право на життя кожної людини.

У мотивувальній частині цього Рішення стверджується, що положення Кримінального кодексу України про застосування смертної кари суперечать положенням статей 1, 3, 21, 22, 27 та 28 Конституції України. Рішення Конституційного Суду України є обов'язковими і не підлягають оскарженню, а положення Конституції України, на які послався Конституційний Суд України у згаданому Рішенні, не зазнали змін після прийняття цього рішення. З огляду на це є підстави вважати, що будь-які законодавчі пропозиції, суть яких полягає у запровадженні смертної кари, суперечать названим вище положенням Конституції України з урахуванням тієї їх інтерпретації, яку дано Конституційним Судом України.

Окрім цього, Верховною Радою України 22 лютого 2000 року ратифікований протокол № 6 до Конвенції про захист прав та основоположних свобод людини, яким передбачається повне скасування смертної кари у мирний час. Таким чином, Україною взято міжнародно-правове зобов'язання щодо скасування смертної кари.

Враховуючи викладене, Комітет з питань правової політики дійшов висновку, що проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо впровадження смертної кари як виду покарання) (реєстр. № 2128 від 30 січня 2013 року), поданий народними депутатами України Симоненком П.М., Алексеєвим І.В., Калетніком І.Г., суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

В.В. Писаренко